



Fezal Özdemir,  
Işıl Kılınç Karaarslan,  
Bengü Gerçeker Türk,  
Sedef Şahin\*,  
Mustafa Turhan Şahin\*\*,  
Oya Oğuz\*\*\*,  
Murat Orhan Öztaş\*\*\*\*,  
Ercan Arca\*\*\*\*\*,  
Tülin Mansur\*\*\*\*\*,  
Ayşe Anıl  
Karabulut\*\*\*\*\*,  
Nida Kaçar\*\*\*\*\*,

Ege Üniversitesi, Tıp Fakültesi  
Deri ve Zührevi Hastalıklar  
Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

\*Acıbadem Üniversitesi Tıp  
Fakültesi, Deri ve Zührevi  
Hastalıklar Anabilim Dalı,  
İstanbul, Türkiye

\*\*Celal Bayar Üniversitesi Tıp  
Fakültesi, Dermatoloji Anabilim  
Dalı, Manisa, Türkiye

\*\*\*Serbest Hekim

\*\*\*\*Gazi Üniversitesi  
Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi  
Hastalıklar Anabilim Dalı,  
Ankara, Türkiye

\*\*\*\*\*Gülhane Askeri Tıp  
Akademisi, Deri ve Zührevi  
Hastalıklar Anabilim Dalı,  
Ankara, Türkiye

\*\*\*\*\*Ahu Hetman Hastanesi,  
Muğla, Türkiye

\*\*\*\*\*Kırıkkale Üniversitesi  
Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi  
Hastalıklar Anabilim Dalı,  
Kırıkkale, Türkiye

\*\*\*\*\*Pamukkale Üniversitesi  
Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi  
Hastalıklar Anabilim Dalı,  
Denizli, Türkiye

#### Yazışma Adresi/ Correspondence:

Işıl Kılınç Karaarslan  
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Deri  
ve Zührevi Hastalıklar Anabilim  
Dalı, Bornova, İzmir, Türkiye  
E-posta: isil.karaarslan@gmail.com  
Tel.: +90 232 390 26 98

©Telif Hakkı 2013 Türk Dermatoloji  
Derneği Makale metnine www.  
turkdermatolojidergisi.com web  
sayfasından ulaşılabilir.

©Copyright 2013 by Turkish Society  
of Dermatology - Available on-line  
at www.turkdermatolojidergisi.com

# Dermoskopik Terminolojinin Dilimize Uyarlanması: Türk Dermatoloji Derneği Dermoskopi Çalışma Grubu Uzlaşısı

Interpretation and Adaptation of Dermoscopic  
Terminology to Our Language: Consensus  
Report of the Turkish Society of Dermatology  
Dermoscopy Working Group

## Özet

İngilizce literatürde kullanılmakta olan dermoskopik terminolojinin Türkçeleştirilmesinde ortak bir dil kullanılabilmesi amacı ile "Dermoskopik Terminoloji Uzlaşısı Toplantısı" 24 Şubat 2012 tarihinde, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji Anabilim Dalı'nda gerçekleştirilmiştir. Bu makalede, bu toplantı sonucunda uzlaşısı sağlanan Türkçe terminoloji, tanımlamalar ve görsel örnekleri eşliğinde bir sözlük olarak sunulmaktadır.

**Anahtar kelimeler:** Dermoskopi, terminoloji, melenom

## Abstract

"Dermoscopic Terminology Consensus Meeting" was held at Ege University Medical Faculty Dermatology Department on the 24<sup>th</sup> of February in 2012 with the aim of establishing a common language in the translation of the dermoscopic terminology in English literature into Turkish. In this article, the Turkish terminology in which the consensus was reached at that meeting is presented together with the definitions and representative images as a dictionary.

**Key words:** Dermoscopy, terminology, melanoma

## Giriş

Dermoskopi, pigmente veya non-pigmente deri lezyonlarının non-polarize ışık ve yüzey yansımalarını engelleyecek bir sıvı ortamıyla birlikte ya da yansımanın minimal olduğu polarize ışıkla sıvı ortamı kullanılmadan, çeşitli güçteki büyütme sistemleriyle birlikte incelendiği, invaziv olmayan bir in vivo tanı tekniğidir. Bu teknik epidermis, dermoepidermal bileşke ve papiller dermisteki pigmente anatomik yapılar, yüzeyel vasküler pleksus ve hatta bazen kollagenöz stroma hakkında bilgi verir.

Dermoskopi ülkemizde 22 yıldır uygulanmakta, her geçen gün kullanım daha da artan oranda yaygınlaşmaktadır.

Dermoskopik yapıların tanımlamaları ile ilgili geniş kapsamlı ilk uzlaşısı toplantısı 2001 yılında yapılmıştır (1).

Türkçe literatürde veya akademik toplantılarda kullanılan Türkçeleştirilmiş dermoskopik terimlere baktığımızda çok farklı terminolojinin kullanıldığını görmekteyiz. 17 Aralık 2009 tarihinde Türk Dermatoloji Derneği çatısı altında kurulmuş olan Dermoskopi Çalışma Grubu'nun öncelikli amaçlarından biri standart bir terminolojinin oluşturulmasıydı. Böylece dermoskopik terimlerin dilimize uyarlanmasında standart bir yaklaşım sağlayabilecek bir terimler listesi ve bu terimlerin Türkçe tanımlamalarının ve histopatolojik karşılıklarının da yer alacağı bir sözlüğün oluşturulması amaçlanmıştır. Böyle bir sözlüğün hem dermoskopiye

öğrenmekte olan meslektaşlarımıza iyi bir rehber olabileceği, hem de dermoskopi ile ilgili makale yazan veya sunum yapan meslektaşlarımıza ortak bir dil kullanım fırsatı yaratabileceği düşünülmüştür.

## Yöntem

Onsekiz Kasım 2011 tarihinde XX. Prof. Dr. A. Lütfü Tat Sempozyumu sırasında yapılan Türk Dermatoloji Derneği Dermoskopi Çalışma Grubu toplantısında alınan karar gereği, "Dermoskopik Terminoloji Uzlaşısı Toplantısı" 24 Şubat 2012 tarihinde, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı'nda gerçekleştirildi. Uzlaşısı toplantısına daha önceden çalışma grubu tarafınca belirlenmiş olan 6 yönetim kurulu üyesi ve 5 gönüllü olmak üzere toplam 11 çalışma grubu üyesi katıldı.

Uzlaşısı toplantısı tarihi belirlenmesi ile toplantı günü arasındaki süreçte (Kasım 2011-Şubat 2012) uzlaşısı toplantısı için ön hazırlık yapıldı (FÖ, İKK). Ön hazırlıkta, uluslararası İngilizce literatürde (1-11) var olan dermoskopik terimler listelendi. Listedeki her bir terim için dermoskopik görüntüler Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı, Dermato-Onkoloji Ünitesi arşivinden örneklandı. Uluslararası terimler için uluslararası sözlüklerden (<http://www.reference.com/>, <http://dictionary.reference.com/>, <http://thesaurus.com/>, <http://translate.reference.com/>) İngilizce kelimelerin anlamları belirlenerek Türkçe'ye çevrildi. Uluslararası literatürdeki dermoskopik terim tanımlamaları ve histopatolojik karşılıkları da Türkçe'ye çevrildi. Türkçe kelimenin belirlenmesinde Türk Dil Kurumu sözlüklerine (Büyük Türkçe Sözlük: <http://tdkterim.gov.tr/bts/>, Bilim ve Sanat terimleri sözlüğü <http://www.tdkterim.gov.tr/>) başvuruldu.

Bu veriler eşliğinde hazırlanan sunu, uzlaşısı toplantısı sırasında gruba sunuldu ve her bir terim için görüşler alındı. Terimler üzerinde fikir birliği sağlandı. Her bir terim için tanımlama ve histopatolojik karşılığı gözden geçirildi.

Uluslararası İngilizce literatürde yer alan Latince kökenli olan terimler için karşılık olarak Türk tıp diline yerleşmiş Latince kökenli kelimelerin korunmasına çalışıldı (12,13). Bunun nedenleri uluslararası literatürdeki terimlerle ortak kökenleri olan Türkçe terminolojinin daha kolay öğrenilebilir ve akılda tutulabilir olması, günlük kullanımda daha yüksek oranda kabul görme ve benimsenebilme olasılığı idi. Latince kökenli kelimeler ile ilgili olarak Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü kurucusu sayın Prof. Dr. Hasan Malay'a danışıldı. Tüm terimler listesinin Türk diline uygunluğunun kontrolü açısından da Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Yeni Türk Dili Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Mustafa Öner'e başvuruldu.

## Bulgular

Terminoloji çalışmamızın ilk basamağı tabii ki tekniğin adının Türkçeleştirilmesi idi. Yayınlara bakıldığında bazı

yazarların "dermoskopi" bazı yazarların ise "dermatoskopi" terimini kullanmakta olduğu görülmektedir. Uluslararası literatürde büyük oranda "dermoscopy" ve daha az oranda "dermatoscopy" teriminin kullanıldığını görmekteyiz. Dermoskopi camiasına öncülük etmekte olan Uluslararası Dermoskopi Derneği (International Dermoscopy Society, <http://www.dermoscopy-ids.org/>) "dermoskopi" terimini kullanmaktadır. Bin dokuz yüz yirmi yılında yöntemi ilk tanımlayan Johann Saphier'in "dermatoscopy" terimini kullanmış olması nedeni ile bu terimin kullanılması gerektiğini savunan yazarlar da vardır (14). Bu isimlendirme ile ilgili terminolojinin belirlenmesi uluslararası uzlaşma gerektirmektedir. Böyle bir uzlaşma sağlanana kadar Uluslararası Dermoskopi Derneği'nin kullanımının temel alınabileceği düşünülmüştür. Öte yandan kelimenin Latince kökenine bakıldığında "Derma" deri, "-scope" görme, görmeye yarayan herhangi bir araç anlamı veren bir son ek, "-scopy" ise muayene, inceleme anlamında bir son ektir. Bu şekilde isimlendirme "Derma-skop:deriyi görmeye yarayan alet" daha kolay telaffuz edilebilir haliyle:dermoskop) ve "Derma-scopy: derinin incelemesi" (daha kolay telaffuz edilebilir haliyle dermoskopi) olarak isimlendirilebilir. Yani Türkçe terminoloji oluşturulmasında, Latince kökeni temel aldığımızda da "dermoskopi" teriminin kullanımının uygun olabileceği görülmektedir.

Tablo 1'de her bir terim için kabul edilen Türkçe karşılıklar ve bunların tanımlamaları ve örnek resimleri içeren dermoskopik terminoloji sözlüğü yer almaktadır.

## Sonuç

Yapılan bu çalışma ile uluslararası literatürde yaygın kullanımda olan birçok temel dermoskopik terminolojiye karşılık gelecek ve tüm hekimlerin kullanımda ortak bir dil oluşturmasına zemin hazırlayacak Türkçe dermoskopik terminoloji oluşturulmuştur.

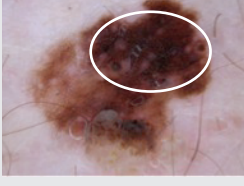
Uluslararası dermoskopi literatürüne her geçen gün yeni pek çok terim eklenmektedir. Uluslararası platformda da terminoloji için tekrar uzlaşısı yapılması gerekliliği açıktır. Literatürdeki gelişmelere paralel olacak şekilde Türkçe terminoloji için de belli aralıklarla güncelleme yapılması gerekmektedir. Bu nedenle Türk Dermatoloji Derneği Dermoskopi Çalışma Grubu, "Dermoskopik Terminoloji Uzlaşısı Toplantısı"nın 2 yılda bir tekrarlanmasına karar vermiş ve bir sonraki güncelleme toplantı tarihi Şubat 2014 olarak belirlenmiştir.

**Teşekkür:** Çalışmamıza katkılarından dolayı Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü kurucusu sayın Prof. Dr. Hasan Malay'a ve Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Yeni Türk Dili Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Mustafa Öner'e teşekkür ederiz.

**Tablo 1. Dermoskopik Terminoloji Sözlüğü**

Dermoskopik terim ve örnek resim	Terimin Türkçe karşılığı ve açıklaması
<b>Aggregated globules:</b> 	<b>“Agrege globüller”</b> Tanım: Renkleri mavi-gri olmayan, kümelenmiş globül yapılarıdır. Histopatoloji: bak “globül”.
<b>Annular-granular structures:</b> 	<b>“Anüler-granüler yapılar”</b> Tanım: Anüler, granüler görünüm oluşturacak şekilde folliküler açıklımları çevreleyen çok sayıda mavi-gri nokta yapılarıdır. Histopatoloji: Kıl foliküllerinde melanin varlığını ifade eder.
<b>Arborizing vessels:</b> 	 <b>“Dallanan damarlar”</b> Tümör yüzeyine yakın seyrettiği için net olarak görülebilen, ağaç dallarına benzer şekilde dallanma gösteren (kalından inceye doğru uzanan), çapları $\geq 2$ mm, telenjektatik damarlardır.
<b>Asymmetric pigmented follicles:</b> 	<b>“Asimetrik pigmente foliküller”</b> Tanımlama: Foliküler açıklımlar çevresinde eksantrik anüler pigmentasyon varlığıdır. Histopatoloji: Atipik hücrelerinin her bir kıl folikülünde asimetrik dağılımını ifade eder.



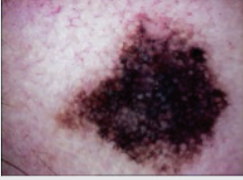
**Atypical pigment network:**





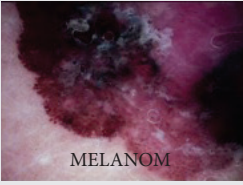
**“Atipik pigment ağı”**

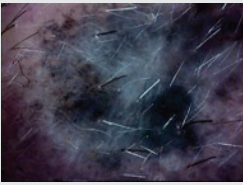
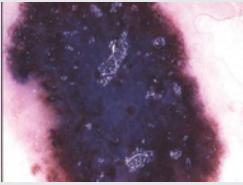

Tanımlama: Kahve, siyah, gri, ağ gözleri farklı büyüklükte, ağ atıkları kalın, düzensiz dağılımlı ağ yapısıdır.



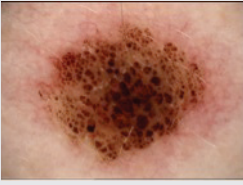


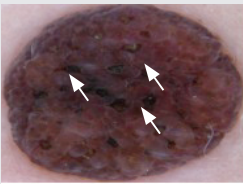
Histopatoloji: Dermoepidermal bileşke boyunca, tekil ya da yuvalar halinde yerleşmiş atipik melanositlerle birlikte olan, kalınlaşmış ve genişlemiş rete uzantılarının karşılığıdır.

<p><b>Atypical pseudonetwork:</b></p> 	<p><b>“Atipik psödo-ağ”</b> Yüz yerleşimli lentigo malignada görülen atipik psödo-ağ, melanomun progresyonuna göre anüler-granüler yapılar, gri psödo-ağ, romboidal yapılar ve asimetric pigmente foliküller gibi farklı morfolojik görüntüler ile temsil edilir.</p>
	
	

<p><b>Blotch:</b></p>  <p>Seborrheik keratoz</p>	<p><b>“Leke”</b> Tanımlama: Alttaki yapıların görülmesini engelleyen, lezyonda simetrik veya asimetric dağılım gösteren, lokalize ya da diffuz, siyah, kahverengi ve/veya gri renkte yapısız alanlardır. Histopatoloji: Tüm epidermis ve/veya üst dermis boyunca yerleşen yoğun melanin pigment artışına bağlıdır.</p>
 <p>Hipermelanotik Clark nevus</p>	



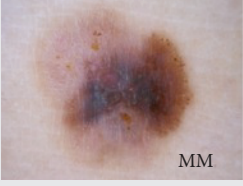
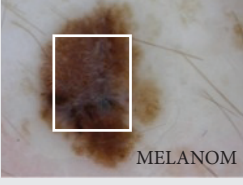

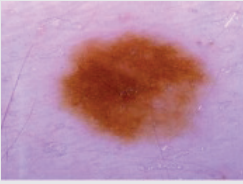
<b>Blue-white structures:</b>	<b>“Mavi-beyaz yapılar”</b> Herhangi bir tipte mavi ve/veya beyaz rengin varlığıdır. (Görsel olarak hem “mavi-beyazımsı tül” ü, hem de “regresyonu” içerir. Bu 2 yapı tam olarak ayırt edilemediğinde, fikir birliği oluşturmak amacıyla ortaya konmuştur.)
 MELANOM	
 MELANOM	
 Displastik nevus	
 MELANOM	


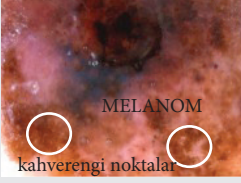
<b>Blue-whitish veil:</b>	<b>“Mavi-beyazımsı tül”</b> Tanımlama: Üzerinde beyaz "buzlu cam" görüntüsü ile birlikte olan, düzensiz, yapısız, mavi bir pigmentasyon alanı; tüm lezyonu kapsayamaz, lezyonun sıklıkla klinik olarak yükselmiş olan kısmını temsil eder. Histopatoloji: Yüzeysel dermisteki melanin ya da yoğun pigmente melanosit yuvalarının üstünde yer alan, kompakt ortokeratoz ve hipergranuloz ile birlikte olan akantozik bir epidermisi yansıtır.
	
	
	

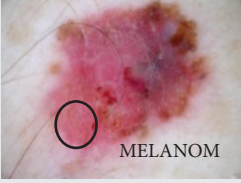


<p><b>Branched streaks:</b></p>  	<p><b>“Dallanmış ışınsal yapılar”</b> Tanımlama: Sadece ABCD kuralında kullanılır ve kırılmış, parçalanmış ağ yapısını ifade eder. Işınsal yapı (streak) ile karıştırılmamalıdır. Histopatoloji: Pigmente rete uzantı kalıntıları ve epidermis ve papiller dermisteki köprüleşen melanositik yuvaların kalıntılarıdır.</p>
<p><b>Cobblestone pattern:</b></p>  	<p><b>“Kaldırım taşı paterni”</b> Lezyonun çoğu kısmına açılı globüllerin hakim olmasıdır.</p>
<p><b>Comedo-like openings / Pseudofollicular openings:</b></p>  	<p><b>“Komedon benzeri açıklıklar/Psödo-foliküler açıklıklar”</b> Tanımlama: Sarı-kahve veya kahve-siyah yuvarlak veya düzensiz şekilli yapılarıdır. Histopatoloji: epidermal invaginasyonlarda ve dilate folliküler açıklıklarda yerleşmiş keratin tıkaçları ifade eder.</p>



<p><b>Comma vessels:</b></p>  <p>İntradermal nevus</p>	 <p><b>“Virgül damarlar”</b> Virgüle benzer şekilde “tipik” damar yapıları; en sık intradermal nevus, bazen seboreik keratozlarda görülür.</p>
 <p>Seboreik keratoz</p>	
<p><b>Corkscrew vessel:</b></p>  <p>Sırtlarda noktalar</p>	 <p><b>“Tirbuşon damarlar”</b> Düzensiz ve kalın-sarmallı “atipik” damarlar; en sık melanom ve melanom metastazında görülür.</p>
<p><b>Crista dotted pattern:</b></p>  <p>Sırtlarda noktalar</p>	<p><b>“Noktalı krista paterni”</b> Tanımlama: Akral bölgede, sırtlarda düzenli bir biçimde yerleşmiş nokta/globül’lerdir. Konjenital nevusların histopatolojik karakteristiklerinden olan nevus hücrelerinin adneksosentrik dağılımı nedeniyle oluşur. Histopatoloji: Sırtların merkezine açılan ekrin duktusların distal kısmını saran nevus hücre yuvalarını ifade eder.</p>
 <p>Sırtlarda noktalar</p>	
 <p>Sırtlarda globüller</p>	
 <p>Sırtlarda globüller</p>	




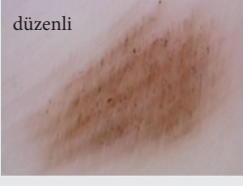






<p><b>Crown vessels</b></p> 	 <p><b>“Taç damarlar”</b></p> <p>Lezyonu çelenk gibi saran, eğik, çok nadiren dallanan damarlar; hemen her zaman sebase hiperplazide, merkezi beyaz-sarı globüllerle birlikte görülür.</p>
<p><b>Crystalline/chrysalis structures (Shiny white streaks):</b></p>   	<p><b>“Kristal/krizalit benzeri yapılar”</b></p> <p>Tanım: Sadece polarize dermoskopide görülebilen birbirine paralel veya dik biçimde yapılanmış, kısa, parlak, beyaz çizgisel yapılardır.</p> <p>En sıklıkla bazal hücreli karsinom ve invaziv melanomda olmak üzere, Spitz nevus, dermatofibrom ve liken planus benzeri keratozda da görülürler.</p> <p>Histopatoloji: Dermal fibroplaziyi (kollagen demetleri ve yeni kollagen yapılanmaları) ifade eder.</p>
<p><b>Dermoscopy:</b></p>	<p><b>“Dermoskopi”</b></p> <p>Pigmente veya nonpigmente deri lezyonlarının nonpolarize ışık ve yüzey yansımalarını engelleyecek bir sıvı ortamıyla birlikte ya da yansımanın minimal olduğu polarize ışıkla sıvı ortamı kullanılmadan, çeşitli güçteki büyütme sistemleriyle (basit el aleti ya da digital sistemler) birlikte incelendiği, invaziv olmayan bir in vivo tanı tekniğidir. Epidermis, dermoepidermal bileşke ve papiller dermisteki pigmentte anatomik yapılar, yüzeyel yüzeyel damar ağı ve hatta bazen kollagenöz stroma hakkında bilgi verir.</p>
<p><b>Delicate pigment network:</b></p> 	<p><b>“İnce ağ yapısı”</b></p> <p>Ağ gözleri küçük, ağ atıkları ince tipik ağ yapısı olup, benign pigmentte melanositik lezyonlarda gözlenir.</p>



<p><b>Dot:</b></p>  <p>siyah noktalar gri noktalar MELANOM</p>	<p><b>“Nokta”</b> Tanımlama: 0.1 mm’den küçük çaplı, siyah, kahverengi, gri veya mavi-gri renkte olabilen küçük, yuvarlak pigment birikimleridir. Histopatoloji: Siyah nokta yapısı stratum korneumda melanin / melanosit birikimini, gri nokta ise melanofajları temsil eder.</p>
 <p>MELANOM kahverengi noktalar</p>	




<p><b>Dotted vessels:</b></p>  <p>MELANOM</p>	 <p><b>“Noktasal damarlar”</b> Düzenli bir biçimde yan yana sıkıca dizilmiş, kırmızı noktalar.</p>
 <p>Displastik nevus</p>	



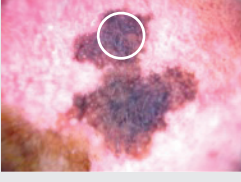
<p><b>Exophytic papillary structures:</b></p>  <p>Seboreik keratoz</p>	<p><b>“Ekzofitik papiller yapılar”</b> Tanımlama: Genellikle kabarıklık lezyonlarda görülen belirgin papilliform yapılarıdır. Yan yana toplanmış, kubbe şekilli yapılar olup, sıklıkla düzensiz kriplerle aralanırlar. Histopatoloji: Belirgin papillamatoz mevcuttur.</p>
 <p>Verru</p>	

<p><b>Fat fingers:</b></p> <p>lineer</p> 	<p><b>“Tombul parmak bulgusu”</b></p> <p>Tanım: Seboreik keratozun serebriform yüzeyinde girusların oluşturduğu kalın, lineer, kavisli, dallanmış veya oval/halka yapılarıdır.</p> <p>Histopatoloji: Keratin materyal ile dolu sulkuslarla çevrelenmiş epidermis/dermis uzantısıdır.</p>
<p>kavisli</p> 	
<p><b>Fibrillar pattern:</b></p> <p>düzensiz</p> 	<p><b>“Fibriler patern”</b></p> <p>Tanım: Olukları eğik/oblik biçimde kesen, çok sayıda, ince, fibriler pigmentasyondur.</p> <p>Düzenli (regular) fibriler patern:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pigmentasyon düzenli ve simetrik,</li> <li>• Fibrillerin kalınlığı ve boyu çoğunlukla eşit,</li> <li>• Fibrillerin uçları düz bir çizgide sıralanmış gibidir.</li> <li>• Akral melanositik nevuslerde görülür.</li> </ul> <p>Düzensiz (irregular) fibriler patern:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pigmentasyon düzensiz ve asimetric,</li> <li>• Fibriller organize değil,</li> <li>• Fibrillerin uçları bir çizgide dizilmemiştir.</li> <li>• Akral melanomda görülebilir.</li> </ul> <p>Histopatoloji: Kornifiye tabakanın eğimli bir şekilde, içinde melanin katlarıyla birlikte yükselmesiyle oluşur.</p>
<p>düzenli</p> 	
<p>düzensiz</p> 	
<p><b>Fingerprinting:</b></p> 	<p><b>“Parmak izi görünümü”</b></p> <p>Tanım: Parmak izini andıran açık kahverengi ince paralel çizgilerden oluşan ağ benzeri yapıdır.</p> <p>Histopatoloji: Akantotik epiderminin invaginasyonlarını temsil eder.</p>


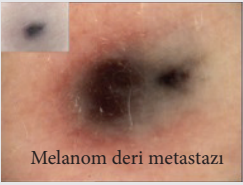

<b>Globule:</b>  Konjenital melanositik nevus	<b>“Globül”</b> Tanımlama: Çapları 0.1 mm’den büyük “nokta” yapıları olup, yuvarlak, oval ya da açılı olabilirler. Histopatoloji: Alt epidermiste, dermoepidermal bileşkede veya papiller dermiste kümeleşmiş melanin ya da melanositleri ifade eder.
 Displastik nevus	



<b>Globulostreak-like pattern:</b>  	<b>“Globüler-ışınsal patern”</b> Akral melanositik nevuslarda görülen minör paternlerden olup, koyu kahverengi globül ve kahverengi lineer / kıvrımlı-lineer ışınsal yapı benzeri pigmentasyon gösterir.
---	---



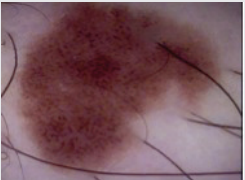

<b>Glomerular vessels:</b>  Pigmente Bowen hastalığı	 <b>“Glomerüler damarlar”</b> Noktasal damarların bir çeşidi olup lineer şekilde ya da kümeleşmiş halde bulunan, böbrek glomerulusunu andırır gibi sıkı bir şekilde sarılmış lineer damarlardır ve el dermoskopunda noktasal damarların bir varyasyonu şeklinde görülür.
 MELANOM	


<p><b>Gray pseudonetwork:</b></p> 	<p><b>“Gri psödo-ağ”</b> Tanım: Folliküler ostiumları çevreleyen gri pigmentasyon olup lentigo malignada görülebilen atipik psödo-ağ yapısı öğelerinden biridir. Histopatoloji: Regresyon sürecini belirtir.</p>
	
	

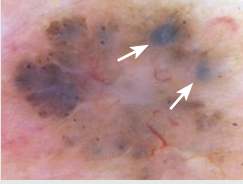
<p><b>Hairpin vessels:</b></p>  <p>Melanomda daha kalın firkete damarları</p>	 <p><b>“Firkete damarlar”</b> Tanımlama: Lineer damarların keskin bir şekilde bükülerek adeta firkete gibi birbirine paralel hale gelen 2 kısım oluşturmaktadır. Atipik damarlar olup melanomda daha kalın, keratinize tümörlerde ise daha ince ve sıklıkla beyazımsı bir halo ile çevrilidirler.</p>
 <p>Seboreik keratozda keratinizasyon delili olan beyaz hatolar ile çevrili yaygın firkete damaralar</p>	
 <p>Bowen hastalığı</p>	



<b>Homogeneous blue pigmentation:</b>	<b>“Homojen mavi pigmentasyon”</b> Tanımlama: Herhangi bir lokal yapının bulunmadığı homojen, mavi bir pigmentasyondur.
 Blue nevus	
 Blue nevus	
 Melanom deri metastazi	
 Melanomun saçlı deride multipl deri metastazi	



<b>Hypopigmentation:</b>	<b>“Hipopigmentasyon”</b> Tanımlama: Lezyonun genel pigmentasyonundan daha az pigmente olan lokal veya diffuz alanlardır. Histopatoloji: Epidermis ya da dermiste melanin pigmentinin azaldığı alanları ifade eder.
 Multifokal hipopigmentasyon (displastik nevus)	
 Melanomda periferik homojenöz hipopigmentasyon	

<p><b>Irregular dot/globules:</b></p> 	<p><b>“Düzensiz nokta yapısı/globüller”</b> Tanımlama: Lezyonda düzensiz biçimde dağılmış nokta/globüllerdir. Histopatoloji: Bak “nokta” ve “globül”.</p>
<p><b>Irregular blotch:</b></p> 	<p><b>“Düzensiz dağılımlı leke”</b> Tanımlama: Lezyonda asimetrik dağılım gösteren, lokalize ya da diffuz, siyah, kahverengi ve/veya gri renkte yapısız alandır. Histopatoloji: Bak “leke”.</p>
<p><b>Irregular crypt/Brain-like pattern:</b></p> 	<p><b>“Düzensiz kriptler / Beyin benzeri patern”</b> Tanımlama: Beyin benzeri bir görünüm oluşturan, kabarıklıklar arasındaki koyu kahve oluklar olup, seboreik keratozun karakteristiğidir. Histopatoloji: Akantotik epidermis invaginasyonlarını temsil eder.</p>
<p><b>Jelly sign:</b></p> 	<p><b>“Jöle bulgusu” (jöle benzeri kenar)</b> Jöle yayması gibi gözükür, deri yüzeyindeki açık-kahverengi pigmentasyondur. Bu bulgu yassı, endofitik seboreik keratozlarda ve buna ilerleyen solar lentigolarda görülebilir.</p>

<b>Lacunar pattern:</b> 	<b>“Laküner patern”</b> Tanımlama: İyi sınırlı, yuvarlak-oval, kırmızı, kırmızı-mavi, kırmızı-siyah renkli yapılar olan “lakünler”in lezyon geneline hakim olmasıdır. Histopatoloji: Lakünler dilate kan damarlarını ifade eder. Bunlar tromboze olduklarında siyah renkte görünürler.
--	--

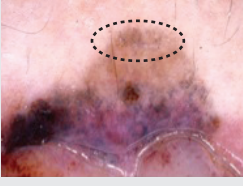
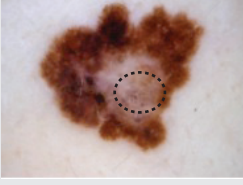
<b>Large blue-gray ovoid nests:</b> 	<b>“Büyük mavi-gri oval yuvalar”</b> Tanımlama: Pigmente tümör gövdesine bağlı olmayan, globüllerden büyük, iyi sınırlı, pigmente, ovoid/elonge alanlardır. Histopatoloji: Pigmente bazolooid tümör adacıklarını temsil eder.
--	---

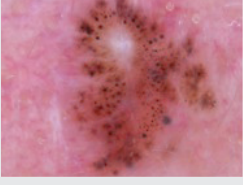
<b>Lattice-like pattern:</b> 	<b>“Kafes benzeri patern”</b> Tanımlama: Sulkusları takip eden ve bunları dik olarak kesen pigmentasyondur. Histopatoloji: Krista profunda limitans ve intermedia arasında köprüleşen transvers pigmentasyonu yansıtır.
	


<b>Lineer irregular vessels:</b> 	 <b>“Lineer düzensiz damarlar”</b> Lineer ve düzensiz şekil, hacim ve dağılım gösteren kırmızı yapılardır.
---	---


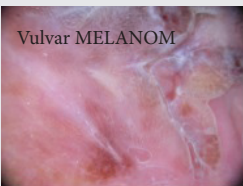



<p><b>Maple leaf-like areas/leaf-like areas:</b></p> 	<p><b>“Yaprak benzeri alanlar”</b> Tanımlama: Genellikle lezyon periferinde yerleşen kahveden gri/maviye değişen bulböz yapılardır. Ağ yapısı ya da komşu pigment alanından köken almaması psödopoddan ayırımını sağlar. Histopatoloji: Pigmente bazaloid tümör adacıklarını gösterir.</p>
<p><b>Milky red globules/areas:</b></p> 	<p><b>“Beyazımsı-kırmızı globüller /alanlar”</b> Tanımlama: Kırmızımsı-pembe oval veya poligonal, bulanık alanlardır; atipik lineer damarlar içerirler ve kuvvetle melanoma işaret ederler.</p>
<p><b>Moth eaten border:</b></p> 	<p><b>“Güve yeniği kenar”</b> Soler lentigo ve yassı seboreik keratozların keskin kenarlarında görülen konkav girintilerdir.</p>
<p><b>Multicomponent pattern:</b></p> 	<p><b>“Çok bileşenli patern”</b> Tanımlama: Üç veya daha fazla fazla dermoskopik paternin birlikte görülmesidir; çoğunlukla melanomda rastlanır.</p>



<b>Multiple blue-gray dots: multipl mavi-gri nokta yapıları</b>	<b>“Multipl mavi-gri nokta yapıları”</b> Dermal melanofajları temsil eden, daha geniş bir alandaki bir araya gelmiş nokta yapılarıdır.
	
	


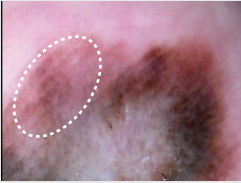

<b>Multiple blue-gray globules:</b>	<b>“Multipl mavi-gri globüller”</b> Pigmente bazaloid tümör adacıklarını temsil eden BCC kriterlerinden olup, multipl mavi-gri noktalardan ayırt edilmelidir.
	


<b>Multiple milia-like cysts:</b>	<b>“Multipl milyum benzeri kistler”</b> Tanımlama: Çok sayıda, çeşitli büyüklüklerde beyaz veya sarımsı, yuvarlağımsı yapılarıdır. Histopatoloji: İntraepidermal keratin kistlerini temsil eder.
	
Seboreik keratoz	

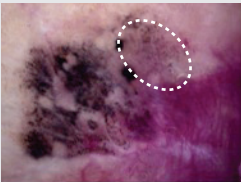
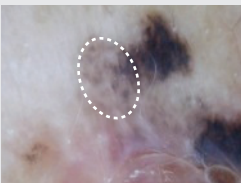
<b>Negative pigment network:</b>	<b>“Negatif pigment ağı”</b> Tanımlama: Normal pigment ağının aksine, ağ atıkları açık renkte, ağ gözlerinin koyu renkte olan ağ görünümüdür. Histopatoloji: Daha az pigmente, elongate rete uzantılarını temsil eder.
	
	
MELANOM	
Vulvar MELANOM	


<p><b>Nonspecific pattern:</b></p> 	<p><b>“Non-spesifik patern”</b> Tanımlama: Bilinen tanımlı paternlerin hiçbirisine uymayan paterndir.</p>
--	---





<p><b>Parallel furrow pattern:</b></p>  <p>tek çizgi</p>	<p><b>“Paralel oluk paterni”</b> Tanımlama: Sulkus süperfisyalsileri, yani derinin oluklarını takip eden lineer bir pigmentasyondur. Histopatoloji: Krista profunda limitans etrafında yerleşmiş melanosit yuvaları ve transepidermal melanin eliminasyonu ile meydana gelir.</p>
 <p>tek noktalı-çizgi</p>	
 <p>çift çizgi</p>	
 <p>çift noktalı-çizgi</p>	



<b>Parallel ridge pattern:</b> 	<b>“Paralel sırt paterni”</b> Tanımlama: Krista süperfisyalsiler boyunca uzanan, yani sırtlar üzerindeki bant-benzeri pigmentasyondur. Histopatoloji: Krista profunda intermedyada belirgin melanosit proliferasyon ve transepidermal melanin eliminasyonu ile meydana gelir.
	
	



<b>Pebbles on the ridges:</b> 	<b>“Sırtlarda çakıltaşları”</b> Akral subkorneal hemorajide görülen, sırtlar üzerindeki keskin sınırlı, multipl, kırmızı-siyah globüller olup, çakıltaşlarına benzetilmiştir.
--	--

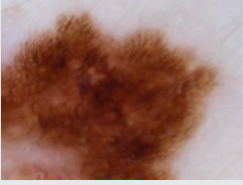




<b>Peppering:</b> 	<b>“Serpilmiş karabiber görünümü”</b> Tanımlama: Beyaz ya da hipopigmente yapısız bir alanda, multipl, gri notalardır. Histopatoloji: Papiller dermisteki değişen miktarlardaki melanofajları ifade eder.
	



<p><b>Pigment network:</b></p> 	<p><b>“Pigment ağı”</b></p> <p>Tanımlama: Açık kahve diffuz bir pigmentasyon zemini üzerinde, pigmente “çizgiler” (ağ atıkları) ve hipopigmente “delikler” (ağ gözleri) den oluşan balpeteği benzeri görümdür.</p> <p>Histopatoloji: Ağ çizgileri uzamış, yoğun pigmente rete sırtlarındaki ve rete uçlarındaki melanosit yuvalarının, ağ gözleri dermal papillaların karşılığıdır.</p>
--	---


<p><b>Polymorphous vessels:</b></p>  <p>POROKARSİNOM</p>	<p><b>“Polimorf damarlar”</b></p> <p>Lezyonda birden fazla tipte damar mevcudiyetidir.</p>
 <p>KERATOAKANTOM</p>	
 <p>MELANOM</p>	
 <p>Skvamöz hücreli karsinom</p>	

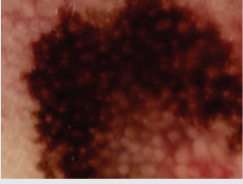
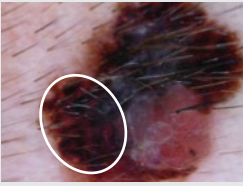
<b>Pseudonetwork:</b> 	<b>“Psödo-ağ”</b> Tanımlama: Yüzde görülen yuvarlak, eşit çaplı, geniş ağ atıkları ve ağ gözlerinden oluşan ağ yapısıdır. Histopatoloji: Yüz derisinde rete kenarları yassı ya da yoktur. Epidermis veya papiller dermisin diffuz, homojen kahverengi pigmentasyonu folliküler ostiumlarla perfore olur. Böylece ağ gözleri folliküler açılımları, ağ atıkları da deri ekleri etrafındaki pigmentasyonu temsil eder.
	

<b>Pseudopod:</b>  Reed nevus	<b>“Psödopod”</b> Tanımlama: Lezyon kenarında görülen parmağımsı uzantılar olup, ağ yapısından veya ana kitleden normal deriye doğru yayılır. Yani ışınsal yapının parmağımsı tipidir. Histopatoloji: Radyal olarak birleşen junctional pigment melanosit yuvalarını ifade eder.
 Displastik nevus	

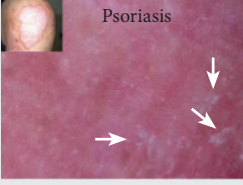


<p><b>Radial streaming:</b></p> 	<p><b>“Işınsal uzantı”</b> Tanımlama: Lezyon kenarında görülen lineer uzantılar olup, ağ yapısından veya ana kitleden normal deriye doğru yayılır. Yani ışınsal yapının lineer tipidir. Histopatoloji: Radyal olarak birleşen junctional pigmente melanosit yuvalarını ifade eder.</p>
 <p>MELANOM</p>	
 <p>Spitz nevus</p>	
 <p>Clark nevus</p>	
<p><b>Rainbow pattern:</b></p>  <p>Planter alanda Kaposi sarkomu</p>	<p><b>“Gökkuşuğu paterni”</b> Polarize ışıkla görülebilen, kırmızıdan mora kadar değişen gökkuşuğu spektrumunun çeşitli renklerini barındıran patern olup, ilk kez Kaposi sarkomu için tanımlanmıştır. Hastalığın vasküler lümeninden zengin tipinde ışık hüzmelerinin vasküler yarıklardan geçerken kırılmasına bağlı olduğu varsayılmıştır.</p>



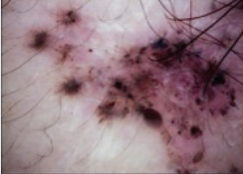
<p><b>Regression:</b></p>  <p>Melanomda beyaz skatris-benzeri depigmentasyon</p>	<p><b>“Regresyon”</b></p> <p>Tanımlama: “Beyaz skatris-benzeri depigmentasyon” ve/veya “serpilmiş karabiber görünümü” kavramlarını kapsar. Klinik olarak lezyonun yassı kısmına tekabül eder. Her iki kavram birlikteyse melanom için spesifiktir.</p> <p>Histopatoloji: Beyaz skatris-benzeri depigmentasyon kalınlaşmış papiller dermisteki fibrozis alanlarını, serpilmiş karabiber görünümü ise papiller dermisteki değişen miktarlardaki melanofajları ifade eder.</p>
 <p>Melanomda serpilmiş karabiber görünümü</p>	



<p><b>Regular blotch:</b></p>  <p>Clark nevus</p>	<p><b>“Düzenli dağılımlı leke”</b></p> <p>Tanımlama: Lezyonda simetrik dağılım gösteren, lokalize ya da diffuz, siyah, kahverengi ve/veya gri renkte yapısız alandır.</p> <p>Histopatoloji: Bak “leke”.</p>
---	---

<p><b>Rhomboidal structures:</b></p> 	<p><b>“Romboidal yapılar”</b></p> <p>Tanımlama: Foliküler ostiumlar çevresinde romboidal görüntü oluşturacak şekilde gri-kahve pigmentasyon</p> <p>Histopatoloji: Epidermis veya üst dermisteki melanom hücrelerinin bir araya gelerek oluşturdukları koheziv tabakalarının, LM ilerledikçe, folikül etrafında birleşmesiyle oluşur.</p>
	


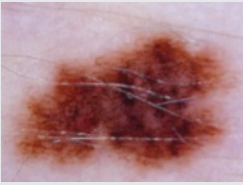



<p><b>Scale:</b></p>  <p>Psoriasis</p>	<p><b>“Skuum”</b> Beyaz homojenöz yapılar olup keratinize deri hastalıklarında görülür.</p>
 <p>bazal hücreli karsinom</p>	
 <p>İntraepidermik epitelyoma</p>	





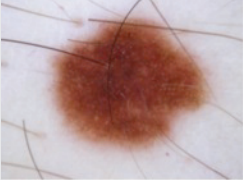
<p><b>Spoke-wheel-like structures/areas:</b></p> 	 <p><b>“Tekerlek benzeri yapılar / alanlar”</b> Tanımlama: Daha koyu renkli santral bir eksenle birleşen, iyi sınırlı, sıklıkla ten rengi/mavi/gri olabilen radyal uzantılar. Histopatoloji: Folliküler epitelden kaynaklanan pigment bazaloid hücre adalarına karşılık gelir.</p>
	



<b>Starburst pattern:</b>  MELANOM	<b>“Patlayan yıldız paterni”</b> Tanımlama: Lezyon periferinde radyal dizimli pigmente ışımsal yapıların ve /veya nokta ve globüllerin varlığıdır.
 Reed nevus	


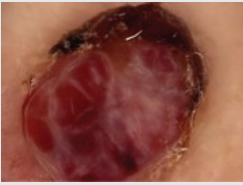
<b>Strawberry pattern:</b> 	 <b>“Çilek paterni”</b> Pembe-kırmızı psödoğ yapısı oluşturan eritem zemininde, follikül ağzlarının sarımsı keratotik tıkaçlarla dolması ve beyaz bir hale ile çevrilmesidir. Beyaz-sarı yüzey skuamı da vardır. Yüz yerleşimli non-pigmente aktinik keratozlarda görülür.
--	---

<b>Streaks:</b> 	<b>“Işımsal yapılar”</b> Tanımlama: Işımsal uzantı ve psödopod kavramlarını kapsar. Lezyon kenarında görülen lineer veya parmağımsı uzantılar olup, ağ yapısından veya ana kitleden normal deriye doğru yayılır. Histopatoloji: Radyal olarak birleşen ya da köprüleşen junctional pigmente melanosit yuvalarını ifade eder.
	

<b>String of pearls:</b>  Berrak hücreli akantom	<b>“İnci dizisi damarlar”</b> Nokta damarların retiküler dizilimde veya inci dizisi gibi düzenle sıralanmasıdır; berrak hücreli akantomda tanımlanmıştır.
---	--

<p><b>Structureless areas:</b></p>  <p>Melanoma: siyah ve kahverengi yapısız alanlar</p>	<p><b>“Yapısız alanlar”</b> Lezyonda fark edilebilir herhangi bir lokal yapının bulunmadığı homojen bir alandır.</p>
 <p>Subkorneal hemoraji</p>	
 <p>Blue nevus</p>	
<p><b>Transitional pattern:</b></p> 	<p><b>“Geçiş paterni”</b> Akral kılsız/kıllı deri geçiş bölgesinde yerleşen melanositik nevuslar için karakteristik olan, ağ yapısıyla paralel oluk ya da kafes paterninin kombinasyonudur.</p>
<p><b>Typical pigment network:</b></p> 	<p><b>“Tipik pigment ağı”</b> Kahverengi, ağ gözleri küçük ve eşit büyüklükte, ağ atıkları ince, lezyonda düzenli dağılmış ve periferde incelen ağ yapısıdır.</p>

<b>White collarate:</b> 	<b>“Beyaz yakalık”</b> Tanımlama: Sıklıkla lezyon periferinde yerleşen, halka ya da yay şekilli, beyaz renkli bir yapıdır. Histopatoloji: Lezyonu periferden saran hiperplastik adneksiyal epitele karşılık gelir. Piyojenik granülom için en özgün yapı olarak tanımlanmıştır, ancak bazı ekzofitik tümörlerde de görülebilir.
	

<b>White rail (White fence):</b> 	<b>“Beyaz çit”</b> Sıklıkla vertikal biçimde, bazen yatay olarak da lezyonu kesen beyazimsı lineer yapılar ya da bantlardır. Histopatoloji: Kapiller demetleri ya da lobülleri çevreleyen fibröz septalara karşılık gelir. Piyojenik granülomda tanımlanmıştır ama bazı vasküler lezyonlarda da görülebilir.
	

**White scar-like depigmentation:****“Beyaz skar-benzeri depigmentasyon”**

Çevre deriden daha beyaz homojenöz alanlar olup, histopatolojik olarak papiller dermis içindeki fibrozis, gösterir.

Not: Resimlerin Büyütülmüş haline Türk Dermatoloji Derneği web sitesinde bulunan Dermoskopik Terminoloji Sözlüğünden ulaşabilirsiniz.

## Kaynaklar

1. Argenziano G, Soyer HP, Chimenti S, et al. Dermoscopy of pigmented skin lesions: results of a consensus meeting via the Internet. *J Am Acad Dermatol.* 2003 ;48:679-693.
2. Soyer HP, Argenziano G, Hofmann-Wellenhof R, Jorh R. *Color Atlas of Melanocytic Lesions of the Skin*, Berlin, Springer , 2007.
3. Marghoob AA, Cowell L, Kopf AW, Scope A. Observation of chrysalis structures with polarized dermoscopy. *Arch Dermatol.* 2009;145(5):618.
4. Tosti A, Piraccini BM, de Farias DC. Dealing with melanonychia. *Semin Cutan Med Surg.* 2009;28(1):49-54.
5. Zalaudek I, Kreusch J, Giacomel J, et al. How to diagnose nonpigmented skin tumors: a review of vascular structures seen with dermoscopy: part I. Melanocytic skin tumors. *J Am Acad Dermatol.* 2010;63(3):361-74.
6. Zalaudek I, Kreusch J, Giacomel J, et al. How to diagnose nonpigmented skin tumors: a review of vascular structures seen with dermoscopy: part II. Nonmelanocytic skin tumors. *J Am Acad Dermatol.* 2010;63(3):377-86.
7. Lee JB, Hirokawa D. Dermatoscopy: an overview--Part I: nonmelanocytic lesions. *Skinmed.* 2010;8(5):265-72
8. Tanaka M, Sawada M, Kobayashi K. Key points in dermoscopic differentiation between lentigo maligna and solar lentigo. *J Dermatol.* 2011;38(1):53-8.
9. Hirokawa D, Lee JB. Dermatoscopy: an overview of subsurface morphology. *Clin Dermatol.* 2011;29(5):557-65.
10. Saida T, Koga H, Uhara H. Key points in dermoscopic differentiation between early acral melanoma and acral nevus. *J Dermatol.* 2011;38(1):25-34.
11. Moloney FJ, Menzies SW. Key points in the dermoscopic diagnosis of hypomelanotic melanoma and nodular melanoma. *J Dermatol.* 2011;38(1):10-5.
12. Güler Ç. *Latince tıp terimleri sözlüğü*. 1. baskı. Ankara: Palme yayıncılık;2012.
13. Mesut R. *Tıbbi latince*. 2. baskı. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri;2011.
14. Kittler H, Rosendahl C, Cameron A, Tschandl P, editors. *Dermatoscopy. An algorithmic method based on pattern analysis*. 1st ed. Vienna: Facultas wuv; 2011.